

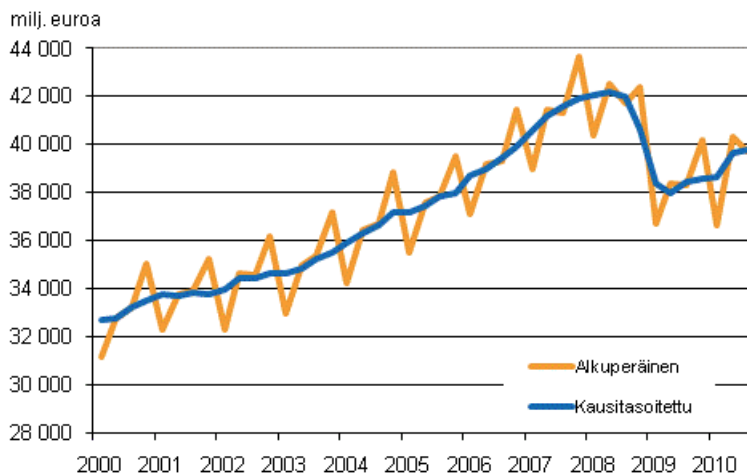
Neljännesvuositilinpito

2010, 3. vuosineljännes

Bruttokansantuote kasvoi 0,5 prosenttia edellisestä vuosineljänneksestä ja 3,7 prosenttia vuoden takaisesta

Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi heinä-syyskuussa 0,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Vuoden 2009 kolmanteen neljännekseen verrattuna bruttokansantuote kasvoi 3,7 prosenttia työpäiväkorjattuna. Työpäiviä oli kolmannella neljänneksellä saman verran kuin vuotta aiemmin.

Bruttokansantuote, vuosineljänneksittäin viitevuoden 2000 hintoihin



Vuoden 2010 toisen neljänneksen bruttokansantuotteen muutos tarkentui +2,6 prosenttiin edellisestä neljänneksestä (oli +1,9 %) ja +4,9 prosenttiin vuoden takaisesta (oli +3,7 %). Tarkentumiseen vaikuttivat erityisesti tuoteverojen ennakoitua suurempi kertymä sekä yksityisten palvelujen lähdeaineistojen tarkentuminen ylöspäin. Kausitasoitettujen ja trendiaikasarjojen tiedot muuttuvat aina uusien havaintojen myötä. Tarkentumiset voivat etenkin suhdannekäänteissä olla suuria, mikä tulee ottaa huomioon kausitasoitettuja ja trenditietoja käytettäessä.

Viennin volyymi pysyi edellisen neljänneksen tasolla, mutta kasvoi 9,4 prosenttia vuoden takaisesta. Tuonti kasvoi 5,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 7,3 prosenttia vuoden takaisesta.

Yksityisen kulutuksen volyymi kasvoi kolmannella neljänneksellä 0,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3,1 prosenttia vuoden takaisesta. Investoinnit lisääntyivät 2,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 8,9 prosenttia vuoden takaisesta.

Volyymi tarkoittaa hintamuutoksista puhdistettua tietoa. Viitevuoden 2000 hintaiset volyymit on ilmaistu suhteessa vuoden 2000 käypähintaiseen (euromääräiseen) tasoon. Muutosprosentit vuoden takaisesta neljänneksestä on laskettu työpäiväkorjatusta aikasarjasta, muutosprosentit edellisestä neljänneksestä kausitasoitettusta aikasarjasta.

Tilastokeskus on heinäkuussa 2010 alkanut tuottaa kolmea uutta Kansantalouden neljännesvuosisektoritileiltä johdettua indikaattoria: kotitalouksien säästämisaste, yritysten investointiaste sekä yritysten voitto-osuus. Nämä aikasarjat ovat nähtävillä Eurostatin sivulla:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/sector_accounts/data/quarterly_data

Sisällys

1. Kauppa ja rakentaminen pitivät talouden kasvussa kolmannella neljänneksellä.....	4
1.1. Tuotanto.....	4
1.2. Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit.....	5
1.3. Työllisyys, palkat ja kansantulo.....	5
1.4. Käytettävissä olleet tiedot.....	6

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutoksen tarkentuminen.....	7
Liitetaulukko 2. Tuonnin volyymin muutoksen tarkentuminen.....	7
Liitetaulukko 3. Viennin volyymin muutoksen tarkentuminen.....	7

Kuviot

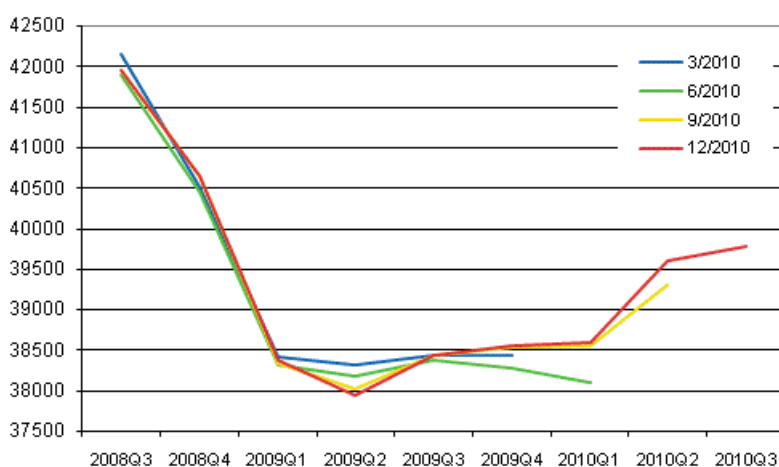
Kuvio 1. Bruttokansantuotteen kausitasoitettun volyymin tarkentuminen Neljännesvuositilinpidoon julkistuksissa	4
Kuvio 2. Bruttokansantuotteen ja kysyntäerien muutokset edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettu, viitevuoden 2000 hinnoin)	5
Laatuseloste: Neljännesvuositilinpito.....	8

1. Kauppa ja rakentaminen pitivät talouden kasvussa kolmannella neljänneksellä

Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi heinä-syyskuussa 0,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Työpäiväkorjattu bruttokansantuote oli 3,7 prosenttia suurempi kuin vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä. Käyvin hinnoin laskettuna työpäiväkorjattu bruttokansantuote kasvoi 6,4 prosenttia vuoden takaisesta.

Kausitasoitettu bruttokansantuotteen volyymi oli suurimmillaan vuoden 2008 toisella neljänneksellä, jonka jälkeen se putosi hyvin nopeasti etenkin vuoden 2008 viimeisellä ja vuoden 2009 ensimmäisellä neljänneksellä. Taantumien pohja näyttää asettuvan vuoden 2009 toiselle neljännekselle. Sen jälkeen bruttokansantuote on jälleen hitaasti kasvanut ja on nyt suurin piirtein samalla tasolla kuin vuonna 2006.

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen kausitasoitettun volyymin tarkentuminen Neljännesvuositilinpidoon julkistuksissa



Myös muut Euroopan taloudet ovat pikku hiljaa toipumassa taantumasta. Vuoden kolmannella neljänneksellä bruttokansantuote kasvoi Eurostatin kokoamien ennakkotietojen mukaan EU-27 -alueella 0,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

1.1. Tuotanto

Alkutuotannon, eli maa-, metsä- ja kalatalouden arvonlisäyksen volyymi oli kolmannella neljänneksellä 5,3 prosenttia pienempi kuin edellisellä neljänneksellä, mutta 1,2 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Maataloudessa viljasato oli 2000-luvun heikoin.

Teollisuuden tuotanto laski hieman kolmannella neljänneksellä. Arvonlisäys oli 1,6 prosenttia pienempi kuin edellisellä neljänneksellä, mutta 3,5 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Puu- ja paperiteollisuudessa arvonlisäystä kertyi 5,4 prosenttia vähemmän kuin edellisellä neljänneksellä, mutta silti 7,3 prosenttia enemmän kuin vuosi sitten. Metalliteollisuudessa (ml. sähkö- ja elektroniikkateollisuus) arvonlisäys pieneni 1,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä, mutta kasvoi 2,7 prosenttia vuoden takaisesta. Muun tehdasteollisuuden arvonlisäys oli 0,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 2,4 prosenttia vuoden takaisesta suurempi.

Rakentamisen arvonlisäyksen volyymi kääntyi selvään kasvuun toisella neljänneksellä ja kasvu jatkui kolmannella neljänneksellä. Heinä-syyskuussa tuotanto kasvoi 2,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 9,3 prosenttia vuoden takaisesta.

Palvelutoimialojen arvonlisäys pysyi edellisen neljänneksen tasolla, mutta kasvoi 2,6 prosenttia vuoden takaisesta neljänneksestä. Kaupan arvonlisäys oli 2,1 prosenttia suurempi kuin edellisellä neljänneksellä ja 7 prosenttia suurempi kuin vuosi sitten. Kuljetus-, varastointi ja tietoliikennepalvelut kasvoivat 2,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 7,4 prosenttia vuoden takaisesta. Kiinteistö- ja liike-elämän

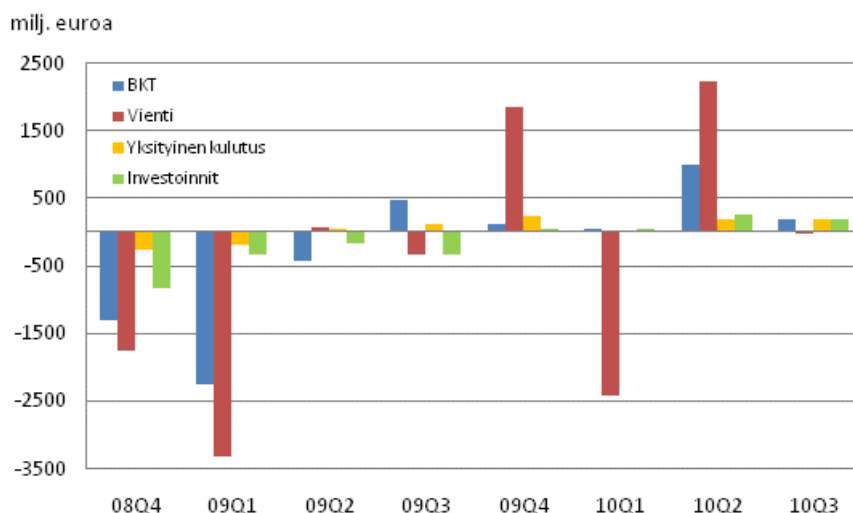
palveluiden arvonlisäys pieneni 0,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä, mutta kasvoi 0,4 prosenttia vuoden takaisesta.

Kaikkien toimialojen yhteenlasketun arvonlisäyksen volyymi kasvoi 0,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3,2 prosenttia vuoden takaisesta.

1.2. Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit

Kokonaiskysyntä kasvoi 0,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 5,5 prosenttia vuoden takaisesta. Etenkin yksityinen kulutus ja asuinrakennusinvestoinnit lisäsivät kysyntää.

Kuvio 2. Bruttokansantuotteen ja kysyntäerien muutokset edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettu, viitevuoden 2000 hinnoin)



Viennin volyymi pieneni heinä-syyskuussa 0,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä, mutta oli 9,4 prosenttia suurempi kuin vuosi sitten. Tavaroiden vienti kasvoi 0,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä, mutta palveluiden vienti väheni 7,3 prosenttia. Tuonnin volyymi kasvoi 5,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja oli 7,3 prosenttia suurempi kuin vuosi sitten. Tavaroiden tuonti kasvoi 5,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja palveluiden tuonti 5,6 prosenttia.

Tuonnin toisen neljänneksen muutos tarkentui +7,5 prosenttiin edellisestä neljänneksestä (oli +6,6 %). Viennin volyymien muutos toisella neljänneksellä tarkentui +13,5 prosenttiin edellisestä neljänneksestä (oli +12,6 %). Tuonnin ja viennin tiedot saattavat tarkentua huomattavasti.

Yksityisen kulutuksen volyymi kasvoi kolmannella neljänneksellä 0,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3,1 prosenttia vuoden takaisesta. Julkisten kulutusmenojen volyymi kasvoi 0,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja oli samalla tasolla kuin vuosi sitten.

Investointien volyymi kasvoi kolmannella neljänneksellä 2,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 8,9 prosenttia vuoden takaisesta. Rakennusinvestoinnit kasvoivat 3,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 12,7 prosenttia vuoden takaisesta. Asuinrakennusinvestoinnit olivat kolmannella neljänneksellä edelleen voimakkaassa kasvussa volyymien noustessa 5,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 36,9 prosenttia vuoden takaisesta. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointien volyymi supistui 2,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 1,1 prosenttia vuoden takaisesta. Yksityiset investoinnit lisääntyivät 2,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja julkiset investoinnit 6,2 prosenttia.

1.3. Työllisyys, palkat ja kansantulo

Työllisten määrä pysyi kolmannella neljänneksellä edellisen neljänneksen tasolla, mutta työllisiä oli 0,5 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Kansantaloudessa tehtyjen työtuntien määrä kuitenkin väheni

0,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 0,5 prosenttia vuoden takaisesta. Neljänneksellä oli työpäiviä saman verran kuin vuotta aiemmin.

Työttömyysaste oli heinä-syyskuussa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 7,3 prosenttia. Viime vuoden vastaavana aikana työttömyysaste oli 7,5 prosenttia.

Kansantalouden nimellinen palkkasumma kasvoi heinä-syyskuussa 0,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3,3 prosenttia vuoden takaiseen verrattuna. Toimintaylijäämä (netto), joka vastaa liikekirjanpidossa karkeasti liikevoittoa, kasvoi käyvin hinnoin 23 prosenttia vuoden takaisesta. Bruttokansantulo oli käyvin hinnoin 5,6 prosenttia suurempi kuin vuosi sitten.

1.4. Käytettävissä olleet tiedot

Neljänneksen ennakkotiedot perustuvat 26.11.2010 käytettävissä olleisiin lähdetietoihin talouskehityksestä.

Vuositason tiedot vastaavat 15.7.2010 julkaistuja kansantalouden tilinpidon tietoja lukuun ottamatta ulkomaisia taloustoimia (vientä, tuonti, ensitulot ulkomailta), jotka tarkentuessaan voivat poiketa vuositilinpidon tiedoista. Vuoden 2010 neljättä neljänneistä koskevat kansantalouden tiedot julkaistaan 1.3.2011, jolloin myös aiempia neljänneksiä tarkennetaan.

Neljännesvuositiedot voivat täsmäytys- ja kausitasoitusmenetelmistä johtuen tarkentua hieman koko aikasarjan osalta jokaisen julkistuksen yhteydessä. Suurimmat tarkentumiset tapahtuvat kuitenkin neljänneksen julkistusta seuraavan 2-3 vuoden aikana, koska vuositilinpidon lopulliset tiedot julkaistaan noin kahden vuoden viiveellä tilastovuoden päättymisestä. Kausitasoitettuja trendiaikasarjoja tarkentuvat aina uusien havaintojen myötä riippumatta alkuperäisen aikasarjan tarkentumisesta.

Laatuseloste on nähtävissä Tilastokeskuksen sivuilla: <http://tilastokeskus.fi/til/ntp/laa.html>

Kansantalouden neljännesvuositilinpidon uusista menetelmistä kerrotaan tarkemmin erillisessä menetelmätiedotteessa: <http://tilastokeskus.fi/til/ntp/men.html>

Lisätietoja kausitasoitusmenetelmästä: http://tilastokeskus.fi/til/tramo_seats_fi.html

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutoksen tarkentuminen

		2009 4. neljännes	2010 1. neljännes	2010 2. neljännes	2010 3. neljännes
Kausitasoitettu muutos edellisestä neljänneksestä, %	8.9.2010	0.3	0.1	1.9	.
	9.12.2010	0.3	0.1	2.6	0.5
Työpäiväkorjattu muutos vuodentakaisesta, %	8.9.2010	-5.2	0.0	3.7	.
	9.12.2010	-5.2	-0.2	4.9	3.7

Liitetaulukko 2. Tuonnin volyymin muutoksen tarkentuminen

		2009 4. neljännes	2010 1. neljännes	2010 2. neljännes	2010 3. neljännes
Kausitasoitettu muutos edellisestä neljänneksestä, %	8.9.2010	-0.8	-4.4	6.6	.
	9.12.2010	-0.7	-4.8	7.5	5.5
Työpäiväkorjattu muutos vuodentakaisesta, %	8.9.2010	-13.3	-5.9	3.7	.
	9.12.2010	-13.3	-6.4	4.0	7.3

Liitetaulukko 3. Viennin volyymin muutoksen tarkentuminen

		2009 4. neljännes	2010 1. neljännes	2010 2. neljännes	2010 3. neljännes
Kausitasoitettu muutos edellisestä neljänneksestä, %	8.9.2010	10.5	-13.1	12.6	.
	9.12.2010	10.8	-12.9	13.5	-0.1
Työpäiväkorjattu muutos vuodentakaisesta, %	8.9.2010	-8.4	-5.0	6.1	.
	9.12.2010	-8.4	-5.0	7.5	9.4

Laatuseloste: Neljännesvuositilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Suomen kansantalouden neljännesvuositilinpito perustuu Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmään (EKT1995) ja sen kanssa yhdenmukaiseen maailmanlaajuiseen System of National Accounts 1993 -järjestelmään.

Kansantalouden neljännesvuositilinpito kuvaa systemaattisesti Suomen taloutta samoin käsittein ja määritelmin kuin vuositilinpito, mutta aggregoidummalla tasolla. Taloutta kuvataan niin tuotannon, kysynnän kuin tulonmuodostuksen näkökulmista. Tarkastelu sisältää sekä käypähintaiset että ketjutetut volyymitiedot.

Tilasto tehdään 21 toimialan tarkkuudella koko maan tasolla. Investoinneista eli kiinteän pääoman bruttomuodostuksesta tietoja on jaettu rakennuksiin, koneisiin, laitteisiin ja kuljetusvälineisiin sekä muihin investointeihin. Kotitalouksien kulutuksessa on käytössä kestävyysluokkajako (kestävät-, puolikestävät-, lyhytikäiset tavarat, palvelut sekä turismimenot nettona).

Sektorittaisia neljännesvuositilejä ei toistaiseksi vielä julkaista.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Neljännesvuositilinpito on johdettu tilasto eli laadinta perustuu erilaisiin taloudellista kehitystä kuvaaviin tilastoihin, joita Tilastokeskus ja muut laitokset tekevät. Vuositasot ovat kansantalouden vuositilinpidon mukaisia.

Toimialoittaiset arvonlisäykset summataan perushintaiseksi arvonlisäykseksi. Siihen lisätään tuoteverot ja vähennetään tuotetukipalkkiot, jolloin päästään markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen.

Kansantalouden kokonaistarjonnan ja -kysynnän erotuksena näytetään tilastollinen ero. Samoin tulonäkökulmasta laskettuna residuaaliksi jää toimintaylijäämä ja sekatalo.

Kausitasoitus tehdään Tramo/Seats -menetelmällä. Käypähintaisten sarjojen osalta kausitasoitettujen alasarjat summataan aggregaattitason sarjoiksi. Volyymisarjat kausitasoitetaan kaikki erikseen. Tiedoille tehdään työpäivä/kauppapäiväkorjaus. Alkuperäisten sarjojen lisäksi ovat saatavilla työpäiväkorjatut sarjat, kausitasoitettut (ja työpäiväkorjatut) sarjat sekä trendisarjat.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Kansantalouden neljännesvuositilinpidon tiedot tarkentuvat pääosin kolmesta syystä. Ensinnäkin käytettäviä lähdetilastoja aiemmista vuosineljänneksistä saatetaan tarkentaa ja toiseksi osa lähdetilastoista saadaan käyttöön vasta laskettaessa uusia neljänneksiä. Kolmanneksi neljännesvuositilinpidon tiedot tarkistetaan vastaamaan aina uusimpia käytettävissä olevia vuositilinpidon tietoja.

Vuosina 1995-2004 kiinteähintaisen bruttokansantuotteen ensimmäinen neljänneksi on ollut keskimäärin 0,7 prosenttiyksikköä pienempi kuin lopullinen. Ensitetiedon mediaani on ollut 0,6 prosenttiyksikköä pienempi kuin lopullinen. Suurin yksittäisen neljänneksen ero lopullisiin tietoihin on ollut -1,6 prosenttiyksikköä. Viiden viimeisen vuoden aikana (2001-2005) ensitetiedon keskiarvo ja mediaani ovat olleet 0,6 prosenttiyksikköä pienemmät kuin lopullinen tieto ja yhden kerran etumerkki on ollut väärä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Julkaistaan viimeistään 70 päivää kunkin vuosineljänneksen päättymisen jälkeen. Tiedot ovat ennakkollisia ja niitä tarkennetaan aina julkaistaessa uusi neljännes. Tiedot muutetaan vastaamaan vuositilinpidon tietoja aina uusien vuositietojen valmistuttua, lopullisiksi tiedot tulevat kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen.

Kausitasoitettut sarjat muuttuvat taaksepäin myös menetelmästä johtuvista syistä, vaikka alkuperäiset sarjat eivät olisi muuttuneet.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://tilastokeskus.fi/til/ntp/index.html>. Lisäksi tiedot ovat saatavissa Astika-aikasarjatietokannasta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoisia kaikkiin ESA95 ja SNA93 perustuviin kansantalouden tilinpidon tietoihin. Kunkin neljänneksen aikasarjatiedot ovat yhtenevät, mutta eri neljännesten aikasarjoja ei tule käyttää ristiin, koska sarjoihin on saatettu tehdä tilinpidon laskentamenetelmämuutoksista tulevia muutoksia. Neljännestilinpidon aikasarjat alkavat vuodesta 1990.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden neljännesvuositilinpito on johdettu tilasto, jossa yhden tiedon arviointiin useasti käytetään monia eri lähdetilastoja. Tilinpito onkin ainoa käytettävissä oleva yhtenäinen tilasto talouden kehityksestä. Tilinpidon käyttämiin lähdetilastoihin tiedoissa saattaa siis olla eroja.

Lisätietoja

Pasi Koikkalainen (09) 1734 3332

Samu Hakala (09) 1734 3756

Vastaava tilastojohtaja:

Ari Tyrkkö

Samu Hakala (09) 17343756

kansantalous.suhdanteet@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden tilinpito 2010, 3. neljännes. Tilastokeskus